

Grunnur skal hjálpa vinnulívi á útoyggjum

Fólkaflokkurin hevur fyrri aðru ferð lagt uppskot fyrri tingið um at seta á stovn ein grunn, sum skal veita lán til fremjan av vinnuskapandi iðgum á útoyggjum, sum ikki hava vegasamband við høvuðsvegakervið í landinum.

Fyrstu ferð hetta uppskotið varð lagt fram var í 1985. Í viðmerkingunum til uppskotið stendur:

Viðmerkingar:

Tann 11. april 1985 legði undirritaði vegna Hin Føroyska Fólkaflokkin fram uppskot um «Løgtingslóg um oyggjamenn-ingargrunn».

Í viðmerkingunum var m.a. ført fram:

Seinastu mongu árin hevur verið ferdur politikkur her á landi innan samferðsluutbygging, soleiðis at koyrandi skal verða ímillum allar bygdir, har hetta tekniskt er gjørligt. Vit hava fingið vegasamband til nærum hvarja bygð á fastlandinum. Okkum vantar bert Múla og Gásadal. Eisini hava verið gjørdar sambindingar av oyggjum, so

leiðis at vit fáa stórra eindir. Vit eru í gongd í Haraldssundi í lötuni, soleiðis at eisini Haraldssund og Kunoy fáa vegasamband um stutta tíð.

Men tað kemst ikki út um, at tað liggur langt úti í framtíðini, aðrenn vit kunnu sambinda allar okkara oyggjar. Vit finga tí undir seinasta landsstýri útvegað helikoptara fyrri at økja um tænastustøðið og tryggjeikan hjá íbúgvunum á hesum plássum. Men tað er ikki nóg mikið bert at bota um samferðslumøguleikar. Vit mugu eisini skapa vinnumøguleikar hjá íbúgvunum, soleiðis at tey trivast og fáa lut í samferðsluáðanum sum heild.

Fyriliggjandi uppskot miðar imóti at skapa figgingarrámmu um eitt vinnulív á hesum plássum.

Vit eru samdir um, at hesir vantandi vinnumøguleikar ikki einans eru á teimum plássum, ið hetta lógaruppskotið umfatar, men vit hava vlat at byrja har, sum størsti tørvurin er.

Lógaruppskotið gongur út upp á, at figgingin av virkinum verður so lagalig, at hesir fyrimunir skulu vera størri enn tann meirkostnaður, tað altið er at seta virkir á stovn á hesum plássum. Í endamálsgreinini er treytin tann, at lán bert verða latin til bygdir, sum ikki

hava vegasamband við høvuðsvegakervið. Tað umfatar sostatt Kirkju, Hattarvik, Svinoy, Trollesnes, Mikladal, Húsar, Syðradal, Mykines, Koltur, Hest, Nólsoy, Skúvoy og Stóru Dimun.

Grunnurin kann lata lán upp til 90% av iðgum, meðan Menningargrunnurin hevur móguleika at lata figging til uppbyggingarkreditt, útflutningskreditt, rentustudning, studning til upplæring, gransking og vørmenning, hjálp til marknaðarkanning o.s.fr.

Hygga vit at íbúgvartalinalin á hesum plássum, so sær tað soleiðis út pr. 1. januar 1986.

Fugloyar kommuna	61
Svinoyar kommuna	66
Mikladals og Húsa kommuna	121
Mykines kommuna	23
Hests kommuna	63
Nólsoyar kommuna	325
Skúvoyar kommuna	92
Tilsamans	751

Fólkatalið í hesum kommununum er minkað við 27 íbúgvum seinastu 2 árin.

Nevndin fyrri grunninum er skipað á sama hátt sum nevndin í Menningargrunninum.

Uppskotið varð viðgjørt í idnaðarnevndini, sum 24.

april 1985 legði fram álit í málinum.

Í álitinum verður m.a. sagt:

A fundi við skrivaran í Menningargrunninum, Martin Djurhuus, er upplýst:

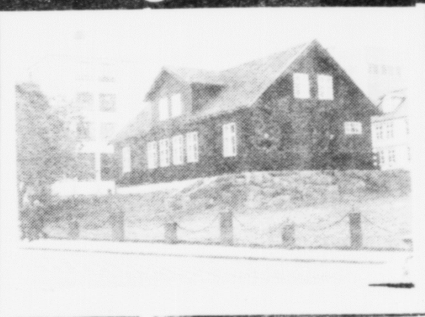
at viðtøkur Menningargrunnsins eru so líðiligar, at virki grunsins altið kann laga seg eftir umstøðunum, við tað at nýggj átrokandi mál kunnu takast upp í arbeiðsøki grunsins. Herumframt slepst undan spjalding yvir fleiri grunnar.

Menningargrunnurin hevur heimild til at veita lán við serligum treytum á útoyggjum, t.d. kunnu 5 tey fyrstu árin verða avdrattarfrí. Heimild er eisini til at veita iðgustudning, studning til ridnan av rentum, studning til vørmenning og studning til flutning av føroyskt framleiddum vörum.

Nevndin hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Heini O. Heinesen, Jørgen Thomsen, Henrik Old) kann ikki taka undir við uppskotinum, men visir til tað, sum fært er fram omanfyri, nevniliga at Menningargrunnurin hevur heimildir, sum eru meira gagnligar fyrri idnað á eini útoygg enn tað, sum skotið verður upp. Her er tað serliga móguleikar, sum menningargrunnurin hevur at veita studning til flutning av føroyskt fram-

Úr tinginum

leiddum vörum. Tann størsti trupulleikin á eini útoyggj er nevniliga flutningur til og frá virkinum.

Vit kunnu eisini nevnt Jarðagrunnin, sum lænir út til 4% í rentu. Hetta hevur ikki givið nakað itøkiliðg úrslit, so leingi flutningsspurningurin ikki er loystur.

Nú eru liðin 2 ár síðan fyriliggjandi uppskot vaðr felt á Føroya Løgtingi, og vit hava fingið okkurt vinnuskapandi tiltak úti á útoyggjunum. Vit hava nú prógv fyrri, at tað er størur munur á tí, ið meirilutin í idnaðarnevndini hevur til niðurstøðu, og so veruleikin.

Tann eina fyritekan hevur fingið lán úr Menningargrunninum, men til vanligar treytir, t.v.s. skal gjalda tað sama í rentu og avdrátti um árið sum einhvør onnur. Harafturat skal fyritekan gjalda stór-an eykakostnað í farmagjaldi.

Eitt annað idnaðarvirki hevur als ongur samdir fingið frá Menningargrunninum, men her hevur Føroya Landsstýri helst av samvitskuviti jattað studning.

Vit kunnu verða samdir við meirilutanum í idnað-

arnevndini um, at flutningurin til og frá virkinum er tann størsti trupulleikin. Tað er tí lögdi, at Strandfaraskip Landsins kunnu gera avtalur við virkir á meginlandinum um flutning av vörum fyrri bert brotspart av tí kostnaði, sum onnur virkir skulu gjalda. Her átti at kunna fyriskipast soleiðis, at útoyggjaflytningur kom undir líknandi skipan, um nakar vilji var til tess.

Sum tað framgongur av frammanfyrirstandandi hava tingmenn helst felt uppskot okkara í 1985, út frá skeivum fyrirtreutum.

Vit leggja tí uppskot okkara framaftur óbroytt í tí treysti, at tingmenn nú siggja í eyguni, at skulu vit varðveita hesar bygdir, er neyðugt at skapa inntøkur og livimøguleikar, soleiðis at fólk ikki flytur burtur, men í staðin støðast og mennist í heimbygðini.

Á Føroya Løgtingi
3. mars 1987

Anfinn Kallsberg

